

Rondom de Poppelse Beekdalen

Auteur: Charles Aerssens

Grenzeloos Wandelen

Deze grensoverschrijdende rondwandeling voert door het grensgebied van Brabant en de Belgische Noorder Kempen. De route start in het onder Goirle gelegen buurtschap Nieuwkerk en voert ons langs het Halve Maan ven zuidwaarts langs het bosgebied Het Ooievaarsnest naar Grenspaal 212 op de Nederlands-Belgische grens. In het buurtschap Aarle volgen we het beekdal van de Poppelsche Leij en wandelen door bungalowpark Aarleheide en via de Klotkuilheide naar de Bedafse Brug. Langs Landgoed De Schrieken verloopt de route door kleine bosgebiedjes en het coulisselandschap naar Poppel, waar Horecagelegenheid Mieke Pap de ideale plek is voor een pauze halverwege de wandeling! Vanuit Poppel wandelen we dan naar het beekdal van de Aa of Roovertsche Leij. We volgen de meanderende waterloop langs de Kranenbeemd en het buurtschap Hulsel naar Grenspaal 209. Hier gaat de route aan de Belgische zijde van Landgoed Gorp en Rovert westwaarts tot aan de voormalige grensovergang van België met Nederland. Langs Grenspaal 210 zullen we deels op Nederlands-Belgisch grondgebied langs Buurtschap Withuis terugkeren naar het vertrekpunt in Nieuwkerk.

Routebeschrijving

1. De wandeling vertrekt vanaf de parkeerplaats bij het voormalige klooster Nieuwkerk aan het Nieuwkerksbaantje. We wandelen naar links over het Nieuwkerksbaantje tot op de eerste kruising van onverharde paden. Onze route gaat hier naar rechts over een brede zandweg tot we aan een houten hekwerk komen. We kiezen hier voor het smalle bospad naar links met aan de rechterzijde het Halve Maan ven. Het smalle bospad slingert langs het ven en komt, na oversteken van de droge sloot, uit op een breed zandpad. Dit pad volgen we naar links. Aangekomen op de eerste kruising van zandpaden gaan we linksaf. Langs de sluitboom komen even verderop weer uit op het Nieuwkerksbaantje. We steken hier recht over langs een opvallend pandje van drie arbeiderswoningen met de typische roodgele luiken van het Landgoed Nieuwkerk. Op de poort staat met grote letters 'Hanzelust'. Aan het einde van deze zandweg bereiken we bij de zitbank en KNP51 de Aalsedijk met verhard fietspad. We steken over en komen op een T-splitsing de Oude Heerstraat. We volgen het asfalt naar links en steken bij Grenspaal 212 de Poppelsche Leij over en staan dan meteen in het Belgische buurtschap Aarle.
2. De route gaat naar rechts en even verderop op de Y-splitsing opnieuw naar rechts. We passeren Radio Paloma, een Belgische piratenzender. De brede zandweg met fietspad, gaat hier dicht langs de Poppelsche Leij, die als grensbeek tussen Nederland en België door de laaggelegen Egelbroeken stroomt. Bij KNP50 nemen we de veldweg naar links tussen de akkers door en zo bereiken bij KNP1 de bosrand van het buitengebied Aarleheide met Villawijk Aarleheide. We passeren KNP2, steken het asfalt over en slaan rechtsaf als we in openterrein komen. Verderop slaan we linksaf en bereiken het natuurgebied Klotkuilheide. We lopen door tot aan KNP18, waar we op de 5-sprong meteen rechtsaf het bospad kiezen. Dit pad lopen we helemaal uit tot we weer op de zandweg met fietspad in het dal van de Poppelsche Leij uitkomen. Linksaf wandelen we tot we op de N135, de Steenweg Baarle, uitkomen bij de Bedafse Brug. De route gaat naar links voorbij aan voor het voor publiek niet toegankelijke Landgoed De Schrieken.

3. Na goed 100 meter steken we rechtsaf de Steenweg Baarle over en slaan de onverharde weg in langs de afrastering van het Landgoed De Schrieken in. We nemen het eerste bospad naar links tot we rechtdoor op een asfaltweggetje uitkomen. Hier gaat de route rechtsaf langs de bosrand tot er net voor het einde van dit bosje een pad naar links doorsteekt. Door het bos komen we aan KNP21 en kiezen hier linksaf voor de richting naar KNP22. Door het coulisselandschap hebben we zicht op Poppel. Met de markering naar links bereiken we KNP22 aan de Grouwstraat. We gaan even naar rechts richting KNP23 en meteen linksaf de Pastorijsstraat in, in de richting van het kerkhof. We wandelen naar rechts het kerkhof op en komen tussen het nieuwe deel en het kerkhof aan de Neo-Gotische St. Valentinuskerk in het centrum van Poppel. We staan bij KNP23 aan de doorgaande weg van Poppel naar Ravels. De wandeling gaat naar links in door het centrum van Poppel. Hier passeren we Horecagelegenheid Mieke Pap, een ideale plek is voor een pauze!
4. We volgen de Dorpstraat tot aan het voormalige Gemeentehuis van Poppel. Voorbij het oude Gemeentehuis gaat de route bij KNP24 naar rechts langs de parkeerplaats. We wandelen Mierdsestraat in om dan na goed 50 meter na huisnummer 11 linksaf de markering te volgen naar KNP25. Na enkele meters laten we de bebouwing achter ons en staan we in het open landschap. De route leidt ons tussen de weilanden door langs KNP25 en rechtdoor. Met de bocht naar rechts komen we aan de Aa of Roovertsche Leij, waar we naar links op de westelijke oever de meanderende beek volgen tot aan het bruggetje bij KNP26. De route gaat naar rechts over de Aa of Roovertsche Leij en volgt de Bremweg tot we op de T-splitsing bij een reusachtige klomp als infobord van de Smokkelaarsroute uitkomen. We wandelen over het asfalt naar links en houden de Aa of Roovertsche Leij aan onze linkerzijde. Na enkel bochten komen we in het gehucht Overbroek. De route gaat naar links langs KNP12. Door een brede met beuken omzoomde laan wandelen we naar KNP11. Hier wandelen we linksaf en steken het bruggetje over de Aa of Roovertsche Leij over. Met de bocht naar links en rechts passeren we het buurtschap Hulsel. Steeds rechtdoor langs KNP6 komen we bij KNP96 aan de Rovertkapel vlak bij de Belgisch-Nederlandse grens. Hier bij KNP96 wandelen we even naar links over de Beeksebaan en slaan dan het eerste pad naar rechts in. Na enkele tientallen meters gaan we bij de markering linksaf en wandelen dan op de Belgische grondgebied ten zuiden van Landgoed Gorp en Rovert westwaarts. De brede zandweg loopt parallel aan de grens langs open terrein en bosgebied. Na de sluitboom bij KNP97 komen we aan het eind op de doorgaande weg van Goirle naar Poppel.
5. Hier gaat de route even rechtsaf en dan meteen langs het tankstation Van Raak bij KNP90 en de voormalige grensovergang van België met Nederland naar links de Turnhoutsebaan op. Op de splitsing bij Grenspaal 210 gaat onze route op dit punt rechtsaf en verloopt langs de grens aan de Nederlandse kant! Op de brede zandweg passeren we KNP7 en hebben naar rechts zicht op openterrein met waterplas, waar een wildviaduct over de Turnhoutsebaan verbinding maakt met Landgoed Gorp en Rovert. Aangekomen bij de volgende kruising met een brede laantje slaan we linksaf. Op de T-splitsing even naar rechts en tussen de rododendronstruiken door en vervolgens linksaf. Het smalle bospad dat we nu volgen, komt bij een boerderij uit op een laantje, dat we met de bocht naar rechts volgen. Voorbij een aantal villa's aan onze linkerzijde kiezen we op de kruising de route naar links. We zijn hier in het kleine buurtschap Withuis. We wandelen langs de achterzijde van het op enkele tientallen meters op Belgisch grondgebied gelegen grenskapelletje. We steken de Poppelsche Leij over en komen op de Aalsedijk. Even naar rechts staan we op de kruising van de Aalsedijk en Nieuwkerksedijk bij ANWB-paddenstoel P-24700 en KNP61. Nog slechts een goede honderd meter naar links over de Nieuwkerksedijk en we zijn terug op de parkeerplaats van Klooster Nieuwkerk.

Praktische informatie

Lengte van de wandeling

19 km

Start- en eindpunt

Klooster Nieuwkerk

Nieuwkerk 2

5051 PN Goirle

Parkeerplaats

Klooster Nieuwkerk, Nieuwkerk 2, 5051 PN Goirle

Openbaar vervoer

o Bus 440 De Lijn, Tilburg - Turnhout, Bushalte Poppel Dorp, Dorp 51, B - 2382 Poppel/Ravels

Horeca onderweg

o Klooster Nieuwkerk, Nieuwkerk 2, 5051 PN Goirle

o Café Mieke Pap, Dorp 28, B - 2382 Poppel/Ravels

o Bij Botermans, Grens 9, B- 2382 Poppel/Ravels

o Op enkele punten onderweg zijn banken en picknickplaatsen ingericht

Achtergrondinformatie

Landgoed Nieuwkerk

Het kleine gehucht Nieuwkerk, dat vroeger Steenvoort werd genoemd, ligt midden in het gebied, dat lang in bezit geweest is van de Abdij van Tongerlo en een belangrijke rol heeft gespeeld tijdens de 80-jarige oorlog. Na onteigening omstreeks 1820 komt de Familie van Hogendorp, Heren van Tilburg en Goirle, in het bezit van Nieuwkerk. Het gebied wordt ontgonnen, er worden wegen aangelegd en er verrijst zelfs een grafkelder. Rond 1824 wordt het buitenhuis 'Dennenoord' gebouwd. Zo ontstaat Landgoed Nieuwkerk. Na verkoop van het landgoed in 1860 aan Jhr. François de Meester (1797-1881) komt het door vererving in bezit van Baron Albert De Meester de Betzenbroek (1867-1944) en na zijn dood aan de familie van Baron André de Jamblinne de Meux (1892-1967). Hij laat een klooster op het landgoed bouwen voor de priesteropleiding van de Missionarissen van de Heilige Familie. Later komt het klooster toe aan de Trappisten en in 1986 wordt het klooster een rusthuis voor zusters Franciscanessen. Vervolgens is het klooster het onderkomen voor de Priesterbroederschap Sint Pius X en een Maastrichtse congregatie. In 1997 komt er een einde aan de religieuze bestemming en bouwt een particulier in 2006 het klooster om tot bezinnings- en congrescentrum. Helaas blijkt deze formule niet levensvatbaar waarna in 2012 het klooster een hotel en horeca bestemming krijgt. Het Landgoed Nieuwkerk is nog steeds bezit van de familie de Jamblinne de Meux.

Landgoed De Schrieken

Het is Luitenant-Kolonel Paulin F.J. Lahure, een uit Brussel afkomstige jachtliefhebber, die in 1861 hier in het Vlaamse land 50 hectare grond aankoopt met een nog veel omvangrijker jachtgebied en er een onderkomen bouwt. Na zijn dood in 1874 komt het landgoed door vererving aan zijn broers: Generaal Camille Lahure en Albert Lahure, die het landgoed in 1877 verkopen aan Ulysse Burnenville uit Huy en in 1888 doorverkoopt aan Louis Aimé Misonne (1855-1936), voorzitter van de rechtbank in Turnhout. Hij bouwt er in 1901 een kasteel in Neo-Vlaamse Renaissancestijl, naar een ontwerp van de architect Pieter Jozef Taeymans (1842-1902). Hij breidt het bezit uit, plant, bouwt, legt grote vijvers aan en verfraait. Langzaam verrijst er in de uitgebreide heidevlakten, waar hij over 2000 hectare het jachtrecht geniet, een waardig landgoed. Tijdens WO I zijn er Duitsers ingekwartierd voor grensbewaking en verdwijnen er kostbaarheden en tijdens WO II wordt het kasteel opnieuw door de Duitsers bezet maar zonder veel schade. Het zijn de zogenaamde 'Zwarten', Belgische NSB'ers, die maar anderhalve maand na de bevrijding in het gebouw hebben gezeten en de grootste vernielingen in het kasteelinterieur hebben aangericht. Van het huidige Landgoed De Schrieken, dat nu 120 hectare groot is, wordt nu vijf hectare in beslag genomen door twee vijvers met eilandjes, waar de Poppelsche Leij door stroomt. Tot op heden is het landgoed in het bezit van de familie Misonne en is niet toegankelijk.

Rovertkapel

Deze Classicistische processiekapel of bedevaartkapel ligt vlakbij de brug over de Rooverdsche Leij bij Grenspaal 209 op de grensscheiding van België met Nederland. De Rovertkapel is in 1736-1738 opgetrokken op de grondvesten van de vroegere schuurkerk, die in de periode van 1643 tot iets na 1672 dienst heeft gedaan voor de bewoners van Hilvarenbeek. Het is een witgekalkt vierkant gebouwtje met afgeplatte hoeken en een barok aandoend koepeltje. In de kapel bevindt zich een schilderij van Zuster Augustina da Porta van het H. Graf uit Turnhout, dat de legende met een schaapskudde uitbeeldt. Het verhaal gaat dat op 13 oktober 1735 in de St. Valentinuskerk in Poppel wordt ingebroken. De dieven stelen een ciborie met de geconsacreerde hostiën. Ook nemen ze de relikwieën van de H. Valentinus en de H. Willibrordus en de vaten met de H. Oliën mee. Pastoor Van Rijckevorsel mobiliseert de bevolking om de omgeving uit te kammen. De legende vertelt dat een herder met zijn schaapskudde op de plaats van de ruïne van de oude schuurkerk langs trekt en zijn schapen halt houden en godvruchtig knielen. De grond is omgewoeld en de hosties worden onbeschadigd teruggevonden. De hosties worden in processie teruggebracht naar Poppel en er wordt een kapel gebouwd. Jaren daarna en tot 1852 wordt er op Sacramentsdag vanuit Poppel een processie naar deze plek gehouden. Zo is ook de naam Processiebaan gebleven, het pad dat ons hierheen gebracht heeft.

De Poppelse Beekdalen

De Poppelsche Leij en de Aa of Rooverdsche Leij bepalen het landschapsbeeld rondom Poppel. Toch verschillen beide beekjes sterk van elkaar in karakter. Zo ontspringt de Poppelsche Leij (of Leijbeek) op de Poppelse heide in het gebied ten zuiden van Baarle-Hertog en stroomt dan door het Landgoed de Schrieken langs overstromingsvlakte in het natuurgebied Egelbroeken. Deze laaglandbeek heeft nooit sterk gemeanderd en is een overloop van een serie vennen en moerassen, wat zichtbaar is aan de rand van de Regte

Heide. Ten zuiden van Goirle vloeit de Poppelsche Leij samen met de Roovertsche Leij, die weinig vergraven is en nog geheel natuurlijk door het coulisselandschap meandert. Deze Aa of Roovertsche Lei ontspringt in de omgeving van het Belgische Ravels en stroomt ten westen van Poppel langs het natuurreservaat Tulderse Beemden. Nabij de Rovertkapel passeert het bij Grenspaal 209 de Belgisch-Nederlandse grens, waar het door het Landgoed Gorp en Roovert slingert om dan ten zuiden bij Goirle samen te vloeien met de Poppelsche Leij.

Sint Janskapelletje

Dit kapelletje staat op Belgisch grondgebied van Landgoed Nieuwkerk. Eertijds stonden er op Nieuwkerk twee grenskerken. De eerste was een stenen schuurwerk voor de inwoners van Tilburg, opgetrokken in 1650 in Spaans Brabant ten tijde van de Reformatie in de Noordelijke Nederlanden en begin 18de eeuw gesloopt. De schuurkerk komt voor op de kaart van 1716 uit het archief van de Abdij van Tongerlo. De tweede was de grenskerk van Goirle, zogenaamd 'Sint-Jan Gool' opgericht in 1639. In 1671 nog in gebruik, maar raakt na 1683 in verval omdat de katholieken in Goirle een andere schuurkerk bouwen. Alleen de jaarlijkse bedevaart naar Nieuwkerk ter ere van Sint Jan bleef gehandhaafd. In 1810 wordt de oude Sint Janskapel afgebroken en tussen 1821-1825 door de huidige nog bestaande kapel, ongeveer op dezelfde plaats als de vorige, vervangen. Uit opgravingen in 1976 blijkt dat de huidige achtergevel en de oostelijke zijgevel op een oude fundering gebouwd zijn terwijl de voorgevel en de westelijke zijgevel geen fundering hebben. In 1985 is de kapel in samenwerking met de heemkundekringen van Goirle en Poppel gerestaureerd en op 14 september van hetzelfde jaar opnieuw plechtig ingezegend.

4 **Neem een abonnement!**
Meer dan 1500 wandelkaarten

voor slechts
€ 13,50